

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

CLASO IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODNEGA

PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Published in English by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$4.00 per year, Chicago and Ohio \$5.00 per year, foreign countries \$6.00 per year.

Single copies 10 cents.

Advertisements: 10 cents per line per week. Longer advertisements on special terms.

Address: 2607-29 St. Lawrence Ave., Chicago, Illinois.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Darius in Chicago on June 21, 1935, during his visit to the city.

Glasovi iz
naselbin

Br. Kerže in svobodomiselnost

Cleveland.—Eden srečnih "kibicev," ki jih je imel na mahi naš reporter iz New Yorka, je tudi ta dopisnik. Radi tega mi žilica ne da miru, da bi šel kar tako mimo kibicarja vseh ameriških slovenskih kibicarjev. In tako sem tudi jaz v zraku kot skrjanček.

Moja prva točka je pač svobodomiselnost, o kateri se je že toliko razpravljalo in se bo lahko še. No, kaj pa je ta zverina, katere se vsak veren kristjan tako boji? In zbal se jo je tudi oni, ki je zapisal svobodomiselnost v pravila SNP! Ko bi danes srečal Websterja in ga spoznal, bi tudi njega vprašal, ali je kaj podoben br. Keržu in ako se trese, ker je tole zapisal v besednjak:

"FREE THOUGHT. Thought which is free of, or refuses to recognize, traditional or external authority in matters of opinion, especially in respect of religion."

Misel, ki ne priznava kristjanskega razlaganja kot najvišje oblasti resnice! In to so tista razlaganja, ki bi jih br. Frank Kerže rad izravnal, in sicer po svoje, da bi bilo prav za oba, za svobodomisleca in vernega katoličana. Ampak to ne bo šlo, četudi je on first class kibicar. Je že tako in se ne da pomagati, ker katoličan po pač trdi in še kakšen father za njim, da edina katoliška vera je prava in da je vse tako, kakor oni uče. To pa meni ne bo šlo v glavo in bom rekel: Stoj, to ni tako! To-le je tako!

In potem bo dobra duša katoličana mene tako namalala kakor me je father Trunk v Amerikanskem Slovincu, ali pa Matt Tekavec zadnjič v sedmih kolumnah Ameriške Domovine. On je ravno toliko let iskal resnice kakor tista nuna na klosterskem vrtu pokore, dokler ni arečala patra, ki ji je dal odvezo in vse grehe odpustil. In bila je srečna. In tako se potem vsa naša ljubezen do bližnjega neha. To so naše stare izkušnje.

Br. Kerže, ki vse ve, pravi, da se cerkev ne vtiha v državne posle. Ali on ne ve, da se je katoliška cerkev vtaknila v zbornico države Ohia in od legislature zahtevala \$3,000,000 za svoje šole? In takrat sem bil jaz proti in tudi več drugih, ki smo pisali v Prosveti, da smo proti takemu obdavčenju. S tem smo gotovo žalili čut vernega katoličana, mogoče svojega društvenega brata. Mi smo to storili zato, ker je katoliška cerkev hotela, da bi bili mi — vsi davkoplačevalci — podpirali njeno versko vzgojo, njeno propagando; z drugo besedo: ker je nam hotela nekaj vailiti proti naši volji. In tako smo se mi temu uprli, ker naša svobodomiselnost drugače narekuje. (Uprli pa so se tudi verniki drugih sekt.) In naši katoliški verniki so bili strašno hudi na vse one, ki smo žalili njih čut.—In br. Kerže se je menda preselil radi tega v New York, ker hoče biti z vsami prijazen. Ali ni takó, moj sokibicar?

Sedaj se naj z br. Keržetom, ki ima toliko opraviti z našim dobrim in usmiljenim krščanskim ljudstvom, dotakneva pogrebov. On je za to, naj se ta stvar prepusti tistim, ki so najbližji onega, ki ne mara več sem-

lje tlačiti. Tudi jaz sem za to, ako bi ne imeli onih naših bratov, ki pravijo: "Kadar bom umrl, vi društveni bratje poskrbite toliko, da bo šlo moje truplo tja, kamor jaz želim in ne kamor žele moji dragi, ki hočejo, da me zanesejo tja, kamor jaz ne maram."

Vidiš, to ti je problem, in ne samo zate, za Molka ali zame, marveč tudi za modrega Solomona. Ker br. Kerže pozna toliko ljudi, bi ga vprašal, ali je že kdaj videl, ko je moral društveni brat vdrati proti svoji volji tja, kamor si ni sam želel, dokler je bil živ? In vendar je moral, ker si ni mogel pomagati. Nad njim se je napravil prisiljen čin in onečastila njegova poslednja želja.

Ako njemu niso znani taki dogodiljaji, so pa nam. Da, brat, mi hočemo dati vernemu katoličanu, kar je njegovega, želimo pa za naše svobodomislece isto! Mi hočemo, da se upošteva tudi njih želja, ker tudi svobodomisleci imajo čut!

Meni se zdi, da vas je mnogo, ki se niste nikdar dovolj poglublili v ustvarjanje človeštva; ako bi se, bi ne imeli sedaj tistih občutkov do religije. Kdor piše kot br. Kerže, je to znak, da mu uhajajo želje k tistemu, kar ga je dobra mati učila. In res je škoda za take ljudi, ker se odteje veri. Jaz bi takim možakom ne odtrgal njih vere iz srca. Nikoli jih pa ne bom pomišljal, ker niso hrabri ne telesno ne duševno. In naj povem, zakaj ne.

Bil je član, ki se je boril s smrtjo. Svoji ženi je povedal željo, naj mu oskrbi civilen pogreb, kar se je tudi zgodilo, ampak kako? Naj povem, da se je to zgodilo v Clevelandu. Najprej so zdravniki poslali po duhovnika. Bolnik je bil sam in ga je odklonil. Potem so se spravili nad ženo, da se spove, kar pa je odklonila. Poslali so po strežnico in sv. pismo, ki mu ga je brala proti njegovi volji, a sam je bil in si ni mogel pomagati. Žena je končno zahtevala konec tega nadlegovanja, za kar ji mora čitatelj dati priznanje za njeno vztrajanje. Mar bi ga dobila? Niti ne pri vseh tistih, ki se štejejo za možakarje in ki pravijo, da jim ni za vero in od katerih bi človek pričakoval poguma in pomoči slabotnejšemu spolu.

Matt Tekavec je zapisal, da sem sam kriv, ker so me tožili oni od "najvetejšega." Kako sem kriv, Matevž, če pa nisem bil kaznovan? Ne, jaz nisem bil ničesar kriv! Majhni pa ste bili vtam, kjer so možgani spravljani. To je vse, kar je narobe z vami; sv. duh noče razsvetliti vaših huc z žarkometom. Kar se tiče svobodomiselnosti, naj čita prej citirano Websterjevo definicijo in videl bo, kdo je majhen. Sploh pa sva midva končala, ker se z njim ni vredno ukvarjati. Amen, Matevž!

Frank Barbič, 53.

Šest obletnic

Bellaire, O.—Društva in federacije SNPJ širom Združenih držav praznujejo razne veselice s primernim programom, da na dostojen način praznujejo 35-letnico jednote. Tu pa tam se zgodi, da tudi posamezni člani sla-

vijo razne obletnice. Naj bo tudi meni dovoljeno, da i jaz na tem mestu slavim obnemem kar šest obletnic, ki padejo vse v mesec junij. Te obletnice so sledeče:

Dne 6. junija 1905 sem prvič stopil na ameriška tla, dne 11. junija sem pa prvič stopil živ v premošnjik v Flushingu, O. Na 21. junija vsako leto slavim Alojz

Novice z starega kraja

Slovenije

umor preužitkarice

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

31. maja. — Davi je

zvezi z zaposlitvijo na veleposredstvu ali industriji najdalje za eno leto, nikakor pa ne za daljšo dobo kot je pogodbenik tukaj zaposlen. Ta dogovor se pred potekom podaljša le na ponovno prošnjo pogodbenika in uzi valca, ako ni drugih zaprek in le z izrecnim pristankom uprave.

2. Dolžnosti uzi valca so:

a) stanovanje in vse druge pritiskline, ki jih uporablja, mora držati v najboljšem redu, skrbeti mora za snago, hišo mora enkrat letno pobeliti;

b) polja, travnike, katere se mu da v uporabo, mora pravilno obdelovati, čistiti krtin, roševja, borovničevja in brike itd.;

c) ne sme oddajati polja v podnajem, kakor tudi ne sme prodajati pridelane krme, drv in gnojia;

d) vzdrževati mora po logarju odkazano mu cesto in pota, redno snaziti zdraznike in kanale in nositi odgovornost za to, da naznani vozniške, ki bi zdraznikov za seboj ne čistili;

e) dolzan je upravi posestva javiti vsako tatvino, skodo in nerednost, ki bi se po komurkoli vršila v njegovi okolici, zlasti glede tatvine sadja, lesa, divjadi in rib. Za take tatvine je odgovoretn uzi valca najblizje hube ter mora on placati vso storjeno skodo;

f) nikdo ne sme s sekiro ali žago v gozd brez predhodnega logarjevega dovoljenja;

g) popravila pri hiši in gospodarskih poslopih se izvršujejo principielno s sodelovanjem vzi valca in njegove lastne vprege, brez kake odškodnine ali povračila gotovih izdatkov;

h) rodbinski člani uzi valca so obvezni vršiti na poziv uprave kmetijska in gozdna dela na posestvu proti krajevno obicajni odškodnini.

3. Uzi valca mora stanovanje in vse objekte, ki jih uporablja, izprazniti najkasneje v 14 dneh in brez vsake odškodnine:

a) če preneha službeno razmerje;

b) če ne izpolnjuje svojih dolžnosti, ki so vpisane pod t. 2, a-h te pogodbe;

c) če on ali kak član njegove družine izvrši ali podpre katero si bodi tatvino.

4. Uzi valca ima.....članov družine, med temi.....otrok izpod 16. leta. Uzi valca bo imel.....sob.... kuhinja.....hlev.....drvarnica klet....., hranil si bo.....volov..... krav mladih koz ove svinj..... Obdeloval si bo.....kv. m vrta..... polja.....košnje. Pridobil si bo kubikov.....drv.....strelje, kjer mu bude odkazano.

5. Uzi valca bo posekal, napravil in spravil do pota.....drv.....hlodov.....štang..... zvozil bo opravil mesečno moških.....žen-skih dni dela po potrebi uprave in sicer kakor je pri kmetih.

6. Za eventualno ureditev po uzi valcu zanamarnenega stanovanja in uporabljenih objektov ter vrnitev ključev položi uzi valca v gotovini..... Za znesek tvoriti tudi kavicjo za izselitev točno ob odpovednem roku in zapade kot konvencionalna globa brez pravice sodnega ugovora, če se uzi valca v gornjem roku ne izseli. Uzi valca izrecno prizna upravi, da ga organi uprave na njegove stroške tekom 14 dni po poteku odpovednega roka izselijo.

7. Vse eventuelne stroške te-

Državni tajnik Hull (desno pri mizi) in Jose F. Estigarribia, predsednik paragvajske republike, podpisujeta trgovinski dogovor. Stojeci od leve proti desni: Jesse Jones, načelnik RFC, federalni zakladnik Morgenthau in W. L. Pierson, direktor Export-Import banke.

ga dogovora, kakor tudi na predmet dogovora odpadajoče davke in doklado plača uzi valca.

Josipdol..... 193.....

Nič boljši v tem oziru niso tukajšnji kmetje, če niso še slabši.

Ni malo primerov, da mora delavec napraviti za borno stanovanje v stari raztrgani bajti do 60 delovnih dni letno in to kadar se kmetu poljubi in je vreme ugodno, ob svoji hrani, ker hrane mu kmet kakor tudi g. Lenarčič ne da. Razumljivo je, da kadar se odslužuje stanovanje delavec nič ne zasluži in to v najlepših letnih dnevih. Ker pa je delo, ki ga opravlja pri podjetniku kolikor toliko izpostavljeno vremenskim vplivom, je zaslužek slab, ako ga sploh kaj je. Zato je tamkajšnje delavstvo, kljub temu da ga, raztrgano, izgarano, zadovoljeno, otroci lačni in bosil.—Trgovci so vsi živeli od delavstva, ki jim je znosilo zadnjo paro zaslužka, a so mu tedaj, ko bi jih bil delavec potreboval, vsi razen enega obrnili hrbet. Vse te in še druge krivice prenaša delavstvo v kamolomih. Le od časa do časa vzplamti njegov srd.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

nekaj leti. Ko sem potoval po naselbinah, nisem skozi šest mesecev zaspal na postelji. Morda se bodo tega moji prijatelji še spominjali. Tudi zadnjič sem se trudil po naselbinah za Prosveto, toda so me nekateri kritizirali brez vsakega vzroka.

Br. Anton Valentinčič je poročal, kako sem se kisló držal v nekem kotu, ko so mi prišli čestitki k moji 74-letnici, jaz pa bolan. Seveda so se šalili z menoj, da bi me spravili v dobro voljo, pa ni šlo. Kljub temu sem bil zadovoljen, saj sem dobil lepa darila. Gospa Agnes Dolenc mi je poslala velik zavitek mesenih smodk in so jo gostje pohvalili, da je izvrstna "bučarka". Ona in njen soproj Jakob vodita že dolgo let trgovino z raznim blagom v Libraryju, Pa., in sta zelo priljubljena med rojaki kakor tudi med drugorodci. Obljubila sta mi, da nas kakšno nedeljo obiščejo v Slovenskem domu.

Drugi velik zavitek mesenih smodk mi je podarila gospa Trojar iz Sharona, naredil pa jih je menda naš grocerist Martin Trobenta, ki je tudi priljubljen po naselbinah, kjer ga poznajo še iz mladih let, ko je premogari. Martin je stalen gost v SD in dober balincar. Valentinčič in še nekdo drugi sta poskrbela, da gostje niso žaje trpeli. Iz Carnegieja pa sem dobil denarno darilo od Antona Petročiča, kakor tudi od clevelandskih zdravnikov in zdravnic. Vsem izrekam priskočno hvalo, prav tako za kečke. Posebno pa se zahvalim Valentinčiču in njegovi družini s hčerko in zetom vred za goste. Anton Valentinčič in gospa Trojar sta kakor nalašč ustvarjena za veselo družbo. Vedela sta si toliko povedati, da je Jakob Trojar le redko prišel k besedi. Moja soproga se jima je tako smejala, da je imela ves čas solzne oči. Ko bi se po na-

selbini ne bilo tako hitro zvedelo, da sem bolan, bi me bili še mnogi drugi obiskali.

Na 4. junija sta me obiskala John Novak in njegova soproga. Oba sta zelo prijazna in rodite lja velike družine, ki so vsi pri SNPJ. Imata še dve mladi, prijazni hčerki. Ena je učiteljica dramatike in tudi mladinskega krožka našega društva. Kakor sem že parkrat poročal, se veliko trudi s tukaj rojeno mladino, da jo nauči slovenske pesmi. Vse voljno prenese, ves trud, samo da občinstvu pokaže, kaj se z vztrajnim delom da napraviti na odru.

Žal, da se nisem mogel udeležiti zadnjega koncerta. No, pa morda ni bil zadnji, ker se tudi meni zdravje vrača na bolje. Menda zato, ker me pridejo obiskat številni prijatelji. Seveda imam tudi sovražnike. Šlihal sem od zanesljive strani, da mi neka zastopnica Ameriškega Slovenca želi, da bi "kmalu crknli", kajti jaz in Jack Yert da pšieva "nesramne dopise čez božje namestnike". Ko je šla zadnjič mimo moje hiše, me je pogledala izpod marele tako debelo, kakor da bi se mi posvetile dve akledi kislega mleka. Vsekakor pa kaže, da se ji njena želja še ne bo izpolnila.

Pred kratkem sem čital v Prosveti, da je v Pittsburghu umrl slovenski župnik John Mertel. Zadnjičrat sem ga videl pred okrog 22 leti v bolnišnici St. Frances, ko me je hotel spraviti z Bogom predno sem šel na težko operacijo na želodcu. Rekel je, da sem v veliki nevarnosti in lahko podležem operaciji. Povedal sem mu, da se z Bogom nisem še nikoli skregal in tudi ni moj namen, da bi se z njim prepiral, ker ga ne poznam. Grehov pa nimam in sploh ne vem, kako se po slovensko imenujejo. Vprašal me je, kakšen jezik govorim. Odgovoril sem, da nemški.

Takoj so mi poslali mladega nemškega duhovna, kateremu sem povedal, da se po nemško ne znam spovedati, ker ne vem, kakšni so nemški grehi. On mi pa reče, da mi jih bo on narekoval. "Ako jih vi poznate, potem pa kar po svoje opravite," sem mu svetoval. Zalosten je odšel od mene, poprej pa me je še vprašal, kakšen jezik najbolje govorim. Povedal sem mu, da hrvatski. V nekaj minutah je že stal poleg mene hrvatski duhovnik. Prve njegove besede so bile: "A vrag te j... što si ti za en čovjek da se ne znaš spovedati?" Odgovoril sem, da jaz nisem "čovjek", marveč Stajcar. Pa mi zopet pravi: "Vrag te j... ako si Stajcarac ja moreš razumeti hrvatsko!" Odgovorim mu, da hrvatsko razumem, ne poznam pa hrvatskih grehov, ker se jih nisem še nikoli učil, ker sem moral v mladih letih krave pasti in paziti nanje, da mi niso v zelje ušle. To mu je zadostovalo in odšel je od mene k ostalima dvema kolegom.

Kaj so se posvetovali, nisem ališal, vem pa, da je pokojni rev. Mertel spoznal, da ima SNPJ najbolj poštene člane, katerim ni treba k spovedi hoditi, ker ne želijo nikogar sovražiti ali pa mu delati kaj slabega. Mi hočemo živeti v bratski ljubezni. In takega življenja si je želel tudi pokojni rev. Mertel. Naj mu bo lahka ameriška gruda! Želel bi,

Slovenska Narodna Podporna Jednota		
2637-59 So. Lawndale Ave. Chicago, Illinois		
GLAVNI ODBOR		
IZVRŠNAVALNI ODBOR:		
Vincent Celnak, predsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
F. A. Vider, gl. tajnik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, gl. blagajnik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, gl. blagajnik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, gl. blagajnik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, gl. blagajnik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
PODPREDSEDNIKI:		
Andrej Vidrih, prvi podpredsednik	766 Forest Ave., Johnstown, Pa.	
John Vider, drugi podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, tretji podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, četrti podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, peti podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, šesti podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, sedmi podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, osmi podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, deveti podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
John Vider, deseti podpredsednik	323 S. 15th St., Milwaukee, Wis.	
GOSPODARSKI ODBOR:		
Math Petrovich, predsednik	253 E. 15th St., Cleveland, Ohio	
Vincent Celnak, prvi podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
F. A. Vider, drugi podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, tretji podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, četrti podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, peti podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, šesti podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, sedmi podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, osmi podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, deveti podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
John Vider, deseti podpredsednik	2637 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
POROČNI ODBOR:		
John Vider, predsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, prvi podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, drugi podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, tretji podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, četrti podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, peti podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, šesti podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, sedmi podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, osmi podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, deveti podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
John Vider, deseti podpredsednik	414 W. Hay St., Springfield, Ill.	
NADZORNI ODBOR:		
Frank Zalta, predsednik	2391 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
Fred Malaj	2391 S. Lawndale Ave., Chicago, Illinois	
Milan Medvedek	1932 Arkade Ave., Cleveland, Ohio	

da bi si vzeli njega za vzgled župniki kot so Trunk, Slaje, Jager in vseh 88 Barbičevih sovražnikov, pa bi skupaj lahko v miru živeli vsi narodi, kajti naše življenje je le na tem zverženem avetu. Posmrtno življenje nas ne briga, ker ne bomo imeli nikakih bolečin več, kot jih moramo prenašati na tem svetu, dokler živimo. Nas nekateri dopisnike sovražijo samo zato, ker pišemo resnico.

Green se jezi na guvernerja

Washington, D. C. — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je poslal telegram A. L. Jamesu, guvernerju Pennsilvanije, v katerem zahteva, naj vetira protidelavsko zakonodajo, sprejeto v državni zbornici. Green trdi, da je zbornica pokazala s svojo akcijo filozofijo, ki spominja na čas suženjstva. ADF je podpirala Jamesa, ko je kandidiral za guvernerja v preteklem letu.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA
izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebne agitacije svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisil in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

HUMOR

V gledališki loži sedi znani urednik z neko zelo elegantno damo. Neki gospod vpraša njegovega sosedo, Zida, in pokaže proti loži: "To je pa urednikova žena, kajne?" "O ne," odvrne Zid. "To je samo njegova večerna priloga."

Poljski Zid je bolan. Zena ga silil, da bi šel k zdravniku. Po dolgem upiranju se le kloni. Zena pa prej obvesti zdravnika, da je njen mož zelo nezaupeven. Zdravnik moža preišče in mu napiše recept. Mož zmaže s glavno, plača, spravi recept v žep in gre. Zdravnik gre za njim, da bi videl, ali pojde res v lekarno. Zid stopi v lekarno, dobi tam malo steklenico. Vtakne jo v žep, potem zavije v majhno stransko ulico in zdravilo izlije na tla. Zdravnik ga dobihi in ga vpraša: "Poslušajte! Zakaj ste si dali zapisati recept? Zakaj ste si dali napraviti zdravilo in ga potem izlili?" Zid odgovori: "Recept potrebujem, ker moram ženi dokazati, da sem bil pri zdravniku, steklenico pa zato, da dokazem, da sem si dal napraviti zdravilo."

"Zakaj ste pa zdravilo izlili?" "Poslušajte, gospod doktor! Vam sem plačal, ker vem, da morate živeti. Lekarnarju sem plačal, ker mora tudi lekarnar živeti. Zdravilo sem pa izlil, ker hočem tudi jaz živeti."

Napravite vaše apartamente bolj atraktivne za stanovalce

... z novim
**SERVEL
PLINSKIM
REFRIGERATORJEM**

**ZDAJ PO NOVI
NIZKI CENI!**

Veliko, veliko Chicških lastnikov apartment poslopij drži svoje stanovalce zadovoljnije—napravijo apartamente bolj atraktivne z instaliranjem Servel plinskih refrigeratorjev.

TIHOTA plinskega refrigeratorja je ena stvar, ki vedno zadovolji najemnike. Ampak tišina je samo ena večjih naprednosti plinskega refrigeratorja. Vrh tega imate nizki trošek, leto za letom zanesljive poslužbe, stalno mrzlo in varno ohranjena jedila, to postavlja ta znameniti refrigerator v razred zase!—Instalirajte Servel plinske refrigeratorje v vaše apartamente. Po novih nizkih cenah—je to investicija, ki izplačuje velik delež v zadovoljstvu najemnikov in zniža vzdrževalne stroške refrigeratorja.

Za popolna pojasnila:
POKLIČITE WABASH 6000, APARTMENT HOUSE DIVISION

Je drugačen ker

- Zmazuje brez premernih delov
- Je vedno tih
- Stane manj obratovanje
- Daje več letno poslužbo

John I. Lewis, predsednik rudarske unije UMWA in Kongresa industrijskih organizacij.

KRALJ ALKOHOL

ROMAN

Special JACK LONDON

Is angleščine prevedel JOS. POLJANEC

Od Havajskega otočja smo jadrali do otokov Marquesas. Vožnja je trajala šestdeset dni. Šestdeset dni nismo videli suhe zemlje ne jadra niti dima kakšnega parnika. Kmalu v začetku te šestdesetdnevne vožnje pa je kuhar, ko je pospravljaj kuhinjo, nekaj našel. Na dnu globoke skrinje je našel tucat steklenic angelike in muškatele. Te steklenice so bile prišle sem noter z vkubanin sadjem in mezgami vred iz kuhinjske kleti od doma. Tistih šest mesecev kuhinjske vročine je povzročilo v gostem, sladkem vinu neko izpremembo — prežgalo ga je, mislim. Brž sem pogledal, kakšna pijača bi bila to.

Pokusim — nebeško! In odslahal sem vsak dan, in sicer ob dvanajstih, ko smo končali opazovanja in določili lego jahte, izpil po pol kozarca tega vina. Imelo je nenavaden učinek. Ogledalo me je prav do srca in dalo je tako krasnemu morju še krasnejše lice. Ko sem vsako jutro spodaj v kabini v potu svojega obraza pisal svojih tisoč besedi, sem se za lotil pri mli, kaj me čaka ob dvanajstih.

Neprilčno je bilo, da sem moral deliti pijačo z drugimi in je bilo negotovo, koliko časa bo trajala vožnja. Žal mi je bilo, da ni bilo več kot tucat steklenic. In ko so pošle, mi je bilo celo žal, da sem sploh katero delil z drugimi. Zejen sem bil alkohola in sem komaj čakal, da dospemo do Marquesasov.

Tako se je zgodilo, da sem prišel na Marquesas s prav pošteno željo odraslega moža. Na Marquesasih je bilo več belih ljudi, precej bolehalih domačinov, dosti prekrasnih prizorov, polno ruma, neizmerna množina absinta, a niti viske niti brinjeve. Rum je ožgal usta, da se je koža lupila. To vem, ker sem ga pokusil. Jaz pa sem se že od nekdaj znal prilagoditi razmeram in sem si izbral absint. Neprilčno je bilo s to pijačo, ker sem jo moral izpiti take nezmerne množine, da sem občutil vsaj najmanjši učinek.

Od otočja Marquesas sem odjadral s tolikim tovorom absinta, da mi je zadostoval do Tahiti, kjer sem se preskrbel s škotsko in ameriško visko, in odslahal ni bilo več suhih voženj med pristanišči. Prosim pa, da se me ne razume napak. Take pijačosti, kakor se navadno razume, ni bilo nobene — nobenega opotekanja, nobenega valjanja po tleh in nobene odreenosti čutov. Vešč, vajen pivec z močno naravo se nikdar ne poniža do kaj takega. On pije, da se dobro počuti, da je židane volje in ni nič več. On se skrbno izogiba slabot žolceda od preobilnega pitja, posledice po preobilnem pitju, onemoglosti in izgube ponosa radi preobilnega pitja.

To, kar hoče večji, vajeni pivec doseči, je razumna in pametna napol-pijanost. In to dela on vseh dvanajst mesecev v letu brez vsake vidne kazni. Takih ljudi je danes v Združenih državah na stotisoče po klubih, hotelih, doma — ljudi, ki niso nikdar pijani in ki so redkokdaj trezni, dasi bi jih vedel ogorčeno tajilo. In vsi ti nedolžno verjamejo, kakor sem jaz nedolžno verjel, da jim ne škoduje.

Na morju sem bil bolj zmeren, na suhem pa sem pil več. Zdelo se mi je, da sem v tropah potreboval vsakega več pijače. To je stara izkušnja, kajti neizmerno pitje pri belih ljudeh v tropah je obče znano.

Narava belih ljudi je v tropah podvržena korozivnim izpremembam. Postanejo divji in neumljeni. Uganjajo grozovite krvoločnosti, kakršne bi jim v domačem zmerem podnebju niti v sanjah na misel ne prišle. Postanejo nervozni, razdražljivi in manj vredni. In pijejo, kakor niso še nikoli pili.

Lotila se me je solnčna bolezen vzile temu, da sem bil samo nekaj let v tropah. Tisti čas sem močno pil. Ze tukaj želim vnaprej preprečiti, da me ne bi kdo napačno razumel. Pitje ni bilo vzrok bolezni in tudi ne, da bi opustil vožnjo. Bil sem močan kot medved in mnogo mesecev sem se boril zoper solnčno bolezen, ki mi je parala in trgala kožno in živčno tkivo na dvoje. Vso vožnjo skozi Nove Hebride in Salomone in med atoli (atoli so okrogle, obročnem podobne koralne čeri z nizkimi, ozkimi otoki ob robu in imajo v sredi mirno vodo, laguno) ob ravniku sem — ves čas pod tropičnim solncem, zdelan od malarije in prenašanje še nekaj manjših nadlog, kakor je na primer avtopisemaka gobavost s srebrnkasto kožo — opravljal delo peterih mož.

Zakonski trikot iz ljubljanske city

Debel akt je ležal pred sodnikom. V njem je bila zgodba zakonskega trikota, zgodba sveže, zdrave prodajalke, vročerknega lastnika trgovine in nerazvite žene blondinke. Zgodba šestletne idile s prodajalko, ki je gospodarila nad podjetnikom in podjetjem, zgodba o groznih in nevarno tekočino in z revolverjem. Zaradi omejevanja osebne svojebode toženi trgovec, tožiteljica prodajalka, njen sivoobrati oče, kot prica še žena, sodnik, branilec.

"Prav nič hudega ji nisem hotel. Morda sem ji v pijanosti grozil, pa nisem mislil resno. Pomislite, šest let sva se imela rada, v gostilno sem jo vodil, v kino, pomaranče sem ji dajal, bila je z menoj v Trstu in Gorici! Ali še veš, ali se spominjaš?" se obrača k prodajalki. "Potem pa je odšla iz podjetja. Šest tednov po tistem je še prihajala k meni, imela sva razmerje, potem me je pa začela prezirati. Rea je, gospod sodnik, bil sem ljubosumen na njenega novega šefa. To je res! Toda ni žalega ji nisem hotel, samo njene prezira nisem prenesel!" Mož je govoril prepričljivo. Da ni bilo nje poleg, da ni vede-

la toliko čudnega povedati o njem, bi mu bili verjeli in morda bi bil zadovoljen, da se v pozne rodove pripovedovali o tragediji neurečnega zakonca, ki si ni mogel kaj, da ne bi ljubil svoje male prodajalke, pa je hotel ustreliti njo in sebe. Dekle z liste njegovih pregreh. Z listom v roki, po dnevu in uri, vse natančno popisano, je stala pred sodnikom in čakala, da se izpove in ga obtoži. Vsaka beseda, vsak stavek se je kot težak kamen valil na krivdo moža. "Kje ste zdaj v službi?" "Doma sem, morala sem se sploh umakniti, da bi imela mir pred njim!" je resolutno odgo-

vorila sodniku, s pogledom v listi pregreh v roki, da bi ji le nič ne ušlo iz vrste, ko bi jo sodnik pozval, naj govori. "Odgovarjajte na vprašanja! Odklonite odgovor, če sodite, da bi škodovali vaši časti. Koncepta pa ne smete imeti!" Odložila ga je: saj ga ni potrebovala. V samotnih nočeh brez spanja, ko jo je begal strah pred njim, si je iz svojih doživljajev drobce za drobec kovala v spomin. Ko se je preselila k drugi tvrdki, je idila končala, nato — ponavlja v svoji izpovedi — je bila stalno terorizirana. Delikatna zadeva... Radi bi izključili občinstvo, pa njemu za katerega gre, ni do tega. Oči in ušesa javnosti ga ne motijo. Zadovoljno opazuje poročevalce, ki si zapisujejo storijske. Toda storijska je za možkega — pravijo vsaj — dobra reklama, za žensko škandal.

Torej ona je bila terorizirana, stalno in sredi najživahnejšega prometa, takorekoč pred nosom vse mestne straže. "Ti imaš nekaj z njim, z njim imaš nekaj!" je hotel vedeti in mislil na njenega novega šefa. "Res sem se zahajala k njemu, toda bila sem terorizirana. Komaj čez par tednov sem dobila tako zausnico! Eno v lokalni, drugo v Unionski kleti. Morala sem tja z njim, ker sem se bala škandala na ulici in ker mi je rekel, da bo ustrelil njega, mene pa obli s tekočino, da bom morala ostati doma, a oni da me ne bo imel, če njemu ni dano! — Nekeč mi je tudi rekel, da je z bratom že govoril zaradi revolverja." "Če ne boš prišla, te bom ustrelil!" je ponavljal, in če se mu je izmikala, jo je poslal v službi. Zato je hodila k njemu, zato se mu je vdajala, zato ji je novi šef svetoval, naj pusti službo, da ne bi izpolnil svoje grožnje in zato ga je ubogala. Danes je doma pri materi in očetu, ki jo vedno spremlja kakor dete. "In grozil mi je, da bo vsakemu, ki ga bo našel v moji družbi, povedal, da je imel razmerje z menoj." "Koliko pa ste stari?" ga vprašuje sodnik. "Prav danes sem jih 40!" odgovarja sodniku in se muza, ko pravi, da je bilo njegovo obnašanje hujše kakor obnašanje kakšnega petošolca. In prav nič ne kaže alir vročega, tvegavega in neustrašenega ljubimca. Le njo, svojo vročo ljubezno, o kateri je vsa okolica vedela, da brez nje ne more živeti, nenehno ogleduje. Pa zaman čaka, da bi s pogledi izrazil izraz njene radovednosti. "Potem mi je bilo vsega dovolj. Mislila sem si, da mora biti teroriziranja konec, in sem šla na policijo. Že prej smo ga enkrat ovdoli, pa je prišel prosit, naj ovdob preklečimo in obljubil je, da bo dal mir. Še žena je prišla prosit zanj. Saj je še prosila, naj se vrnem v njihovo trgovino, in advokata so poslali, naj prosijo. Opoldne se je z avtomobilom pripeljal pred hišo in me nagovarjal. Pa nisem hotela!" "Ste resno vzeli njihove grožnje?" jo vprašuje sodnik. "Kako jih ne bi! Dan za dnem je šlo: Rajši bi te videl mrtvo, kakor da si drugača. Ustreliti te bom, s tekočino te bom polil, njega bom ubil, sebe bom končal. Vse, da bi le bila prišla. In njegova žena me je tudi prosila: naj bom dobra z njim, ker če ne se bo res kaj zgodilo. Ustrelil bo vas in se sebe! je govorila in tu-

J. A. Padway, glavni pravni svetovalec ADF.

vorila sodniku, s pogledom v listi pregreh v roki, da bi ji le nič ne ušlo iz vrste, ko bi jo sodnik pozval, naj govori.

"Odgovarjajte na vprašanja! Odklonite odgovor, če sodite, da bi škodovali vaši časti. Koncepta pa ne smete imeti!"

Odložila ga je: saj ga ni potrebovala. V samotnih nočeh brez spanja, ko jo je begal strah pred njim, si je iz svojih doživljajev drobce za drobec kovala v spomin. Ko se je preselila k drugi tvrdki, je idila končala, nato — ponavlja v svoji izpovedi — je bila stalno terorizirana.

Delikatna zadeva... Radi bi izključili občinstvo, pa njemu za katerega gre, ni do tega. Oči in ušesa javnosti ga ne motijo. Zadovoljno opazuje poročevalce, ki si zapisujejo storijske. Toda storijska je za možkega — pravijo vsaj — dobra reklama, za žensko škandal.

Torej ona je bila terorizirana, stalno in sredi najživahnejšega prometa, takorekoč pred nosom vse mestne straže.

"Ti imaš nekaj z njim, z njim imaš nekaj!" je hotel vedeti in mislil na njenega novega šefa.

"Res sem se zahajala k njemu, toda bila sem terorizirana. Komaj čez par tednov sem dobila tako zausnico! Eno v lokalni, drugo v Unionski kleti. Morala sem tja z njim, ker sem se bala škandala na ulici in ker mi je rekel, da bo ustrelil njega, mene pa obli s tekočino, da bom morala ostati doma, a oni da me ne bo imel, če njemu ni dano! — Nekeč mi je tudi rekel, da je z bratom že govoril zaradi revolverja."

"Če ne boš prišla, te bom ustrelil!" je ponavljal, in če se mu je izmikala, jo je poslal v službi. Zato je hodila k njemu, zato se mu je vdajala, zato ji je novi šef svetoval, naj pusti službo, da ne bi izpolnil svoje grožnje in zato ga je ubogala. Danes je doma pri materi in očetu, ki jo vedno spremlja kakor dete.

"In grozil mi je, da bo vsakemu, ki ga bo našel v moji družbi, povedal, da je imel razmerje z menoj."

"Koliko pa ste stari?" ga vprašuje sodnik.

"Prav danes sem jih 40!" odgovarja sodniku in se muza, ko pravi, da je bilo njegovo obnašanje hujše kakor obnašanje kakšnega petošolca. In prav nič ne kaže alir vročega, tvegavega in neustrašenega ljubimca. Le njo, svojo vročo ljubezno, o kateri je vsa okolica vedela, da brez nje ne more živeti, nenehno ogleduje. Pa zaman čaka, da bi s pogledi izrazil izraz njene radovednosti.

"Potem mi je bilo vsega dovolj. Mislila sem si, da mora biti teroriziranja konec, in sem šla na policijo. Že prej smo ga enkrat ovdoli, pa je prišel prosit, naj ovdob preklečimo in obljubil je, da bo dal mir. Še žena je prišla prosit zanj. Saj je še prosila, naj se vrnem v njihovo trgovino, in advokata so poslali, naj prosijo. Opoldne se je z avtomobilom pripeljal pred hišo in me nagovarjal. Pa nisem hotela!"

"Ste resno vzeli njihove grožnje?" jo vprašuje sodnik. "Kako jih ne bi! Dan za dnem je šlo: Rajši bi te videl mrtvo, kakor da si drugača. Ustreliti te bom, s tekočino te bom polil, njega bom ubil, sebe bom končal. Vse, da bi le bila prišla. In njegova žena me je tudi prosila: naj bom dobra z njim, ker če ne se bo res kaj zgodilo. Ustrelil bo vas in se sebe! je govorila in tu-

di v trgovino me je vabila nazaj, češ, saj za moža mi ni več, toda za firmo! Vse to je s pismi, ki sta mi jih pisala, potrjeno, gospod sodnik!" je zaključila.

In lista njenega očeta

Pozvali so njenega očeta. Spoštovanje vzbujajoči starček, s sivo, negovano brado je tudi imel listo pri sebi.

"Tu je popis vsega od januarja naprej, oprostite, nisem si mogel vsega zapomniti, ker gre že pol leta tako iz dneva v dan! Prosim!" je ponudil sodniku listo. Sodnik je upošteval njegovo starost. Bral je iz liste:

"Tega in tega: zausnica v trgovini; potem zausnica v Unionski kleti; potem: pridivil je pred hišo, rotli jo je, naj ga ne prezira; kričal je, da se ne boji ne hudiča, ne policije, ne sodni- je, trkal se je po prsih; tega in tega itd."

"Vse to vem iz svojega, gospod sodnik, ker sem bil zraven. Vse tisto, kar sem sam videl in doživel in kar je v pismi potrjeno, je z rdečim podčrtano," pojasnjuje postavke na listi.

On in ona sedita vsak sebi. On jo gleda neprestano, ona mu obrača hrbet. Kakor bi hotel iz nje izvabiti kaj zanimanja zase.

"Ste vedeli, da zahaja k njemu in zakaj?" vprašuje očeta.

"Ne, na policiji so mi svetovali, naj jo pustim k njemu, ker se bo tako v kratkem najbolje pomiril. Vsa naša krivda je bila v tem, da smo prekinili postopanje!" toži starček. "Saj nisem slutil, da je ona tako padla. Toda potem smo bili tako v strahu in tako obupani! Še zdaj ne vem, kaj se z mojo ženo dogaja doma. Toda on je obljubil takrat, ko smo ustavili, da se bo pomiril, a potem je bilo vedno hujše. K novemu šefu sem se šel opravičiti zanj in za njo, ko jo je oklofotal, in tudi njegova žena je to storila. Obljubili smo mu, da bo poslej boljše. Dovolil sem hčeri, da mu vsako soboto ona pomaga vprico nove pomočnice pojasnjevati za posle, za katere se on prej ni nikdar brigal in se zato ni znašel. In mislil sem, da se itak ne more v četrtr ure nič takega zgoditi in da bo prišel k pameti, če jo bo vsako toliko malo videl!" razlaga oče sodniku.

Ta kima z glavo in pravi: "Vsekakor je to čudno. Če ne drugo, je vsaj naivno..."

Neklečijo se zakonsko ženo. Na mah se je nebo v sodni dvorani potemnilo, najavila se je nevihta in nazadnje je tudi tresčilo. Kako bi ne, saj je bila nepetost visoka!

"Ker sem ji prepovedala zahajati se v trgovino, je prišla k meni na dom: zakaj ne bi smela hoditi še v lokal? je prosila. In ko je prišla, sedla, si odpenjala plašč in zmagovalno gledala okoli, sem si mislila: no, če je pa tako predrzna, naj pa bo! In sem odšla. Seveda mi je bilo hudo, pa kaj sem hotela?"

"Kaj pa pismo, ki ste ji ga pisali in prosili, naj se vrne?"

"Pisala sem iz obupa, ker se je moj poslovil od mene in od otrok in rekel, da zdaj gre, ker brez nje ne more več živeti. Da bi se ne zgodila nesreča, sem jo prosila, naj se vrne. Drugi dan je mož res prišel domov vesel in razpoložen in jaz sem mu rekla: No, vidiš, saj bo še vse dobro!"

Sodnik dekletu: "Zakaj pa ste takrat prišli, če ste bili odločeni drugače?"

"Ker je prišel na dom in mi rekel, da bi ustrelil mene in še sebe!"

Zena: "Potem je prihajala vsak dan, dokler niso vložili tožbo." Očetu je zabrusila: "Kaj govorite, da niste vedeli za razmerje! Sami ste rekli, da ste nekaj sumili! Pa bi jo bili vzeli domov, saj ne bi bila lačna!" Oče pa njej: "Vi ste bili šefinja, pa bi jo bili vrgli ven! Ampak ste mirno gledali!" Solastnik firme, kateremu je morala prodajalka izplačevati obroke in je bil pozvan za pričjo, je izjavil: "Saj je bila ona njegov gospodar v vseh poslih!" In žena je srdito pristavila: "In gospodinja tudi, ja!"

Medtem pa je mož pisal tožeča pisma: "Kako je s teboj? Spomni se časov, ko sva hodila po gostilnah, ko si bila z menoj v Trstu in Gorici. Tako pohlevna in nežna si bila, plaha, vdana: zdaj pa taka sprememba! Šest let in več sva se imela rada."

Branilec je govoril: "Vse kar govori za obtoženca, je korespondenca, ostalo pa je neskončna ljubosumnost z obeh strani!"

Sodnik je moža opustil. Ni bilo dokazano, da bi jo s silo in pretnjo zločinstva prisilil, da bi vzdrževala razmerje z njim. Obnašal se je res hujše kakor vsak petošolec. Toda na zausnico in grožnjo se mlada, krepka ženska še ne vda in ne gre z njim. "Tja,

kjer se zgodi unicum, da konita žena umakne!" sodnik s pomenljivim pogledom ženo.

"Če bi ga zaradi žaljenja ali klofut tožili, to bi bilo drugo!" pristavlja sodnik dajalka obeta:

"Torej pa na svidenje pravi za žalitve in klofute! Naj bo! Pa na svidenje!"

Ali ste že naročili Prosveto? Mladinski list svojemu priložni ali sorodniku v domovino? za mal denar lahko pošljete sem v domovino.

HISA NA PRODAJ Proda se za nizko ceno 24. hiša, pritličje, garaža za dva avtomobila, 2504 S. Millan. Oglasite se pri lastniku na: 19th Str., Chicago, Ill.

Listen to and Advertise PALANDECH'S YUGOSLAV Folk Songs and Music Tamburista Orchestra Station WVAE, Every Sunday 536 S. Clark St., Chicago — Ha-

Nova VELIKA KUCHARICA

Po dolgoletnih izkušnjah in preizkušnjah je Felicita Kalinšek svojo veliko Kuharico vnovič spopolnila in predelala. Ta izdaja je sedaj osma, kar pomeni za slovenske razmere več kakor še tako gostobesedna reklama.

Na več kakor 700 straneh je strnila odlična in primarna orodja vsa stara in najnovejša dogmala kuhinjske umetnosti. Svoje je obdelala nad vse pregledno, lahke recepte je izbrala. TO JE NAJPOPLNEJŠE DELO, KI GA IMAMO NA TEM PODROČJU. Oprema knjigo je razkošna. Nežeto je slik v besedilu, 34 pa je novih barvnih tabel, ki jih je naslikal Dragotin Humek....

Vsaka gospodinja, ki se zaveda svoje odgovornosti za zdravo in pravilno prehrano družine, si mora to knjigo omisliti. Vsaka gospodinja se mora namreč priučiti umetnosti, kako bo svojim domačim nudila zdravo hrano v potrebni izbiri in menjava. Vsaka gospodinja bo hotela tudi svoje goste iznenaditi s posebno izbranim jedili. Za vse to ji bo najboljša vodnica in učiteljica ta SLOVENSKA KUCHARICA

Četudi je omeni naslov knjige v vseh pogledih ne samo vsebinsko, ampak tudi tehnično popolnejši od vseh dosedanjih izdaj, je cena knjige sedaj znižana. \$5. (Poštnino plačamo ml.)

Naročite pri: Velja samo

KNJIGARNE: SLOVENC PUBLISHING COMPANY 216 West 18th Street New York, N. Y.

GOSPODINJE IN DEKLETA, TO JE KNJIGA ZA VAS!

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklopu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto, prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine in en član iz druge družine. List Prosveta stane za vse enake, za člana ali nečlana \$1.50 eno letno naročnino. Ker pa člani še plačujejo pri assessment \$1.50, tednik, ne jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vrzoka, vrz. je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina, gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Člani lista Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Cincero in Chicago \$6.00
1 tednik in..... 4.50	1 tednik in..... 4.50
2 tednika in..... 3.00	2 tednika in..... 3.00
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.80	4 tednike in..... 1.80
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... nič
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali novca Order v plunu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnimo: Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako sklenil, naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo snizati datum za to vsoto naročnino.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime..... Čl. družine \$.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledočih članov moje družine:

2)..... Čl. družine \$.....

3)..... Čl. družine \$.....

4)..... Čl. družine \$.....

5)..... Čl. družine \$.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Tom Girdler, predsednik korporacije Republic Steel.